

KORRALDUS

18.03.2026 nr 13-5/26-37

Maareformi käigus kasutusvaldusesse antud maa omandamise mittelubamine (Tõre küla, Heli)

Maa- ja Ruumiamet palus 09.03.2026 kirjaga nr 7-1/26/3373 Eesti Geoloogiateenistuse seisukohta Pärnu maakonnas Lääneranna vallas Kilgi külas asuva Uudismaa katastriüksuse (tunnus 86301:007:0294) ja Saare maakonnas Saaremaa vallas Võhma külas asuva Kongipõllu katastriüksuse (tunnus 48301:005:0395) ning Tõre külas asuva Heli katastriüksuse (tunnus 40302:002:0450) võõrandamiseks kasutusvaldajale.

Vastavalt maareformi käigus kasutusvaldusesse antud maa omandamise seaduse § 3 lõikele 2 võib kasutusvaldaja maad, mis sisaldab maavara maapõueseaduse tähenduses, omandada valdkonna eest vastutava ministri loal. Loa andmise või sellest keeldumise otsustab valdkonna eest vastutav minister kooskõlas maapõueseadusega, arvestades maavarale juurdepääsu ja maavara kaevandamisväärsena säilimise tagamise vajadust.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 1 punkt 3 kohaselt on maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks vajalik Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutuse, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus, luba.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus anda lube MaaPS §-des 14 ja 15 nimetatud maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandata tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või
- 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Eesti Geoloogiateenistuse andmetel ei kattu Uudismaa katastriüksus (tunnus 86301:007:0294), ega Kongipõllu katastriüksus (tunnus 48301:005:0395) ühegi maavaradega seotud objektiga.

Heli katastriüksus (tunnus 40302:002:0450) kattub Roobaka savimaardla (registrikaart nr 442) keraamilise savi aktiivse reservvaru plokiga 1. Katastriüksuse puhul on tegemist riigiomandis maatulundusmaaga, mis on hoonestamata. Kinnistu on ümbritsetud riigi- või eraomandis maatulundusmaadega, mis on samuti hoonestamata.

Katastriüksuse võõrandamisel kasutusvaldajale saab riigimaast eramaa, mis halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda MaaPS § 14 tähenduses, mistõttu ei saa Heli kinnistu puhul tegevust lubada. **Uudismaa katastriüksuse ja Kongipõllu katastriüksuse osa võõrandamist segavaid piiranguid ei ole.**

MaaPS § 15 lõike 1 punkt 1 ning § 14 lõike 2, kliimaministri 14.12.2024 käskkirja nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ ning majandus- ja taristuministri 10.03.2022 käskkirja nr 46 „Eesti Geoloogiateenistuse põhimäärus“ § 9 ja § 11 lg 7 alusel otsustan:

1. Mitte lubada Saare maakonnas Saaremaa vallas Tõre külas asuva Heli katastriüksuse (tunnus 40302:002:0450) võõrandamist kasutusvaldajale.
2. Korraldus teha teatavaks Maa- ja Ruumiametile.

Korralduse peale on võimalik esitada vaie Eesti Geoloogiateenistusele haldusmenetluse seaduses sätestatud tähtjal, tingimustel ja korras või kaebus halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tähtjal, tingimustel ja korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sirli Sipp Kulli
Direktor

Mihkel Annusver
Maavarade registri osakonna spetsialist
5331 7112 Mihkel.Annusver@egt.ee